

HAMINAN KAUPUNGIN ESI- JA PERUSOPETUKSEN KOULUKULJETUSOPAS

Kasvatus ja koulutus -
valiokunta 26.9.2024

HAMINA
KOHTAAMISTEN KAUPUNKI

OPPAAN KÄYTTÄJÄLLE	3
1. KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET	3
Koulumatkan pituus	4
Koulumatkan vaarallisuus	4
Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus	4
Lyhytaikaisen kuljetuksen tarve	5
Toissijainen koulupaikka	5
Koulumatka kahdesta osoitteesta	5
Sijoitettujen lasten koulukuljetukset toisen kunnan alueelta	5
Koulumatkaan kuuluva aika odotuksineen	6
Ruotsinkielinen opetus	6
Uskonnon – ja elämänkatsomustiedon opetus	6
Valmistava opetus	6
Iltapäiväkerho	6
Tet -harjoittelujakso	6
Oppilaan omavastuumatka	6
2. KOULUKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET JA KÄYTÄNNÖN PELISÄÄNNÖT	
Kuljetusedun hakeminen	7
Saattoavustus	7
Kuljetusjärjestelyt	7
Julkisella liikenteellä tapahtuva kuljetus	8
Taksi- ja palveluautokuljetukset	8
3. LIIKENNETURVALLISUUS, VAHINKO- JA HÄIRIÖTILANTEET	8
Turvallisuusohjeet ja -määräykset	10
4. YHTEYSTIEDOT	10
5. LIITTEET	
KOULUKULJETUSTEN PELISÄÄNNÖT	11
Huoltaja, koulu ja kuljetettava oppilas	11
Oppilaan velvollisuudet	12

OPPAAN KÄYTTÄJÄLLE

Perusopetuslaissa määritellään ehdot, joiden perusteella kaupunki järjestää esi- ja perusopetuksen oppilaille maksuttoman koulukuljetuksen. Koulukuljetusetu voi olla määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva. Koulumatkaedun sijasta huoltajalle voidaan maksaa myös harkinnanvaraista saattoavustusta.

Muiden kuin kaupungin kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaalla katsomallaan tavalla. Myös koulukuljetusetuun oikeutettujen oppilaiden huoltajat voivat omalla kustannuksellaan järjestää itse lastensa koulumatkat, mikäli katsovat, ettei kaupungin tarjoaman kuljetuksen palvelutaso ole heille riittävä.

Tässä oppaassa esitellään ne periaatteet, joiden mukaan oppilaille myönnetään koulukuljetusetu, kerrotaan kuljetusten järjestämisestä sekä annetaan ohjeita koulukuljetusedun hakemiseksi. Ohjeita on myös kuljetusten aikaiseen käyttäytymiseen ja poikkeavien tilanteiden varalle. Haminan kaupungin pääperiaatteet koulukuljetuksien järjestämisessä ovat **turvallisuus, tasapuolisuus, tarkoituksenmukaisuus ja taloudellisuus**.

Haminan koulukuljetusoppaan lisäksi huoltajilla, opetuksen järjestäjällä, kouluilla sekä liikennöitsijöillä on käytettävänä Opetushallituksen julkaisema valtakunnallinen koulukuljetusopas, jossa on lisää hyödyllistä tietoa.
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Koulukuljetusopas_0.pdf

1. KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Kuljetusten myöntämisen perusteet pohjautuvat aina voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Perusopetuslaki §32

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta

aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä.

Koulumatkan pituus

Haminan kaupungin esi- ja perusopetuksen oppilaille myönnetään kuljetusetu esikouluun ja lähikouluun, mikäli oppilaan matka on yli 5 km.

Koulumatkan pituus määritellään lyhintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kodin tai asunnon portilta koulun portille.

Mikäli oppilas voi suorittaa koulumatkansa vaihtoehtoisesti jalankulku-, kevyen liikenteen tai autoliikenteen käyttämää tietä pitkin, koulumatkaksi katsotaan lyhin reitti, jota pitkin koulumatka voidaan liikennesääntöjä noudattaen jalan suorittaa. Haminan kaupungin maankäyttöyksikkö mittaa tarvittaessa koulumatkan pituuden.

Lain mukaan koulukuljetusta ei tarvitse järjestää koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Oppilaan voidaan edellyttää kulkevan osan matkasta itse esim. linja-autopysäkille tai taksireitin varteen.

Koulumatkan vaarallisuus

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus kuljetusetuun myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Perusopetuslaki 32§

Koulumatkan vaarallisuuteen vaikuttavat mm. tien nopeusrajoitus, keskimääräinen vuorokausiliikenne (kevyt- ja raskasliikenne), näkemät (valta- ja kantatie) piennarleveys ja tien leveys, tien reunan käyttö-mahdollisuus, asutus jne. Tien vaarallisuutta arvioitaessa Kotkan seudun henkilöliikenneyksiköllä on käytettävissä Koululiitupalvelu.

Haettaessa koulukuljetusetua koulumatkan vaarallisuuden vuoksi tulee hakemuksen liitteeksi toimittaa selvitys tai asiantuntijalausunto tien tai muiden olosuhteiden vaarallisuudesta. Asiantuntijalausunto ei velvoita opetuksen järjestäjää kuljetuksen järjestämiseen.

Kuljetus järjestetään vähintään vaarallisen matkaosuuden osalta. Koulukuljetusetu koulumatkan vaarallisuuden perusteella on voimassa niin kauan kuin peruste säilyy, ts. olosuhteet säilyvät ennallaan.

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden arvioi opetuksen järjestäjä tarvittaessa asiantuntijalausuntoihin tukeutuen.

Haettaessa koulukuljetusetua koulumatkan rasittavuuden tai vaikeuden perusteella, tulee hakemukseen liittää asiantuntijalausunto. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija tapauksesta riippuen. Asiantuntijalausunto ei velvoita opetuksen järjestäjää kuljetuksen järjestämiseen.

Lausunnosta on ilmentävä kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi se, millä kulkumuodolla (linja-auto/taksi) asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Lausunnosta on myös ilmentävä selkeästi, mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä. Erityisen perustellusta syystä koulukuljetusetu voidaan myöntää oppilaalle myös oppilashuollollisilla perusteilla oppilaan koulunkäynnin tukemiseksi.

Lyhytaikainen ja akuutti kuljetustarve

Tapaturman tai pitkäaikaisen sairauden tai sattuesssa oppilaalle on mahdollista hakea määräaikaista kuljetusetua. Lyhytaikaista kuljetustarvetta varten koulukuljetushakemus sekä lääkärintodistus toimitetaan koululle. Koulunjohtaja/rehtori tekee päätöksen kuljetusedusta lääkärintodistuksessa mainitulle ajanjaksolle.

Toissijainen koulupaikka

Jos oppilaalle on myönnetty huoltajan hakemuksesta koulunkäyntioikeus muuhun kuin perusopetuslain 6:n 2 momentissa tarkoitettuun lähikouluun (toissijaiseen koulupaikkaan) kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata. Perusopetuslaki 32§

Perusopetuslain 6 §:n 2 mom. mukaan kaupunki osoittaa oppivelvolliselle lähikoulun. **Opiskelu-oikeutta muussa kuin lähikoulussa voi kuitenkin hakea erillisellä hakemuksella. Tällöin oppilaaksi ottamisen edellytykseksi asetetaan, että huoltaja vastaa koulukuljetuksesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista itse.**

Erityisen tuen pienryhmän oppilaille osoitetaan lähikoulu erityisen tuen päätöksen yhteydessä ja samalla määritellään koulukuljetuksen tarve. Erityisen tuen päätös ei automaattisesti takaa koulukuljetusetua.

Koulumatka kahdesta osoitteesta

Kuljetusetu myönnetään oppilaan ensisijaisen (väestökisteriin merkityn) kotiosoitteen ja lähikoulun väliselle matkalle. Lapsen asuessa kahden eri huoltajan luona, opetuksen järjestäjä on velvollinen järjestämään lapsen koulukuljetuksen vain väestökisteriin merkittyyn vakinaiseen osoitteeseen. (KHO 2006:10).

Sijoitettujen lasten koulukuljetukset toisen kunnan alueelta

Haminan kaupunki ei vastaa Haminan ulkopuolelle sijoitettujen lasten koulukuljetuksista. Perusopetuslain mukaan kunta on velvollinen järjestämään opetusta sen alueella asuville oppilaille. Perusopetuslaki 4§

Koulumatkaan kuluva aika odotuksineen

Oppilaalle järjestettävä päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää yhteensä enintään 2 ½ tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia. (*perusopetuslaki 32§*) Koulumatka-aika mitataan kotoa lähdöstä koulun alkuun ja koulun päättymisestä kotiin saapumiseen.

Ruotsinkielinen opetus

Kuljetusetu myönnetään myös Haminan ruotsinkielisille oppivelvollisille, jotka käyvät koulua Kotka Svenska samskolassa. Se on lähikoulu niille oppivelvollisille, joiden äidinkieli on ruotsi. Koulu määrittää oppilaan lähikouluksi myös siinä tapauksessa, että oppilas pystyy opiskelemaan sekä suomen että ruotsin kielellä ja huoltaja valitsee ruotsinkielisen koulun oppilaan kouluksi. *Perusopetuslaki 10 §:n 3 mom.*

Uskonnon – ja elämäkatsomustiedon opetus

Kaupunki järjestää uskonnon- ja elämäkatsomustiedon opetuksen edellyttämät kuljetukset.

Valmistava opetus

Haminassa valmistavan luokan oppilaille myönnetään kuljetusetu samoin perustein kuin muillekin oppilaille.

Iltapäiväkerho

Iltapäivätoimintaan osallistuville lapsille myönnetään oikeus kuljetusetuun perusopetuslain 32§ mukaisin periaattein. Iltapäivätoiminnan päättyessä oppilaiden koulukuljetukset järjestetään pääsääntöisesti yhtenä yhteiskuljetuksena, joka lähtee koululta klo 15.45 ja 16.00 välisenä aikana. Mikäli aikataulu ei sovi huoltajalle, hän vastaa itse oppilaan kuljetuksesta kotiin.

Tet -harjoittelujakso

Oikeus maksuttomaan koulumatkaetuuteen säilyy TET-jakson ajan kodin ja harjoittelupaikan välillä. Mikäli oppilaalla ei ole koulumatkaetua kodin ja koulun välillä, hän saa sen kodin ja harjoittelupaikan välille, mikäli harjoittelupaikkaan on yli viiden kilometrin matka. Lähtökohtana on, että kulkeminen harjoitteluun tapahtuu Kotka- Hamina seudun paikallisliikennettä käyttäen ja klo 8-16.00 välisenä aikana. Oppilas saa käyttöönsä määräaikaisen Waltti-koululaiskortin TET-jakson ajaksi koulusta. Näistä kuljetuksista ei tehdä erillisiä viranhaltijapäätöksiä.

Oppilaan omavastuumatka

~~Kunta ei ole velvollinen järjestämään koulukuljetusta koko koulumatkalle. Omavastuumatkana oppilas velvoitetaan kulkemaan osan koulumatkasta linja-autopysäkille tai taksireitin odotuspaikalle, ellei koulumatkaan päivittäin käytetty aika ylity tai oppilaan terveydentila muuta vaadi. Omavastuumatkan pituus on enintään 2 kilometriä.~~

2. KOULUKULJETUSTEN HAKEMINEN, JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET JA KÄYTÄNNÖN PELISÄÄNNÖT

Kuljetusedun hakeminen

Hakemuslomakkeen saa kouluilta tai Haminan kaupungin verkkosivuilta <https://www.hamina.fi/asukkaalle/kasvatus-koulutus/koulutuspalvelut/lomakkeet-linjit-ja-ohjeet/>

Perusopetuksen oppilaan hakemus toimitetaan aina koulunjohtajalle/rehtorille, joka omien merkintöjensä jälkeen lähettää hakemuksen edelleen perusopetuksen kehityspäällikölle päätöksentekoa varten. **Esikoululaisen hakemus toimitetaan esikoulun johtajalle.**

Hakemusten käsittelyaika voi kestää 14 päivää. Koulukuljetukset alkavat sen jälkeen, kun viranhaltijapäätös on tehty ja henkilökuljetusyksikkö on ehtinyt tehdä koulukuljetusjärjestelyt.

Saattoavustus

Esikoulun ja perusopetuksen oppilaan huoltajalle voidaan maksaa koulumatkakustannusten korvausta, saattoavustusta, jos oppilas täyttää koulukuljetusehdot ja huoltaja kuljettaa oppilasta. Korvaus maksetaan vain siltä matkan osalta, jolla oppilas on mukana kuljetuksessa. Maksettava korvaus on sama kuin kulloinkin voimassa oleva KELA:n oman auton käytöstä maksettava korvaus.

Perusopetuksen oppilaan kuljetus-/saattoavustusta anotaan toimittamalla hakemus (sama lomake kuin koulukuljetushakemuksessa) koulun rehtorille. Päätöksen avustuksesta tekee kehityspäällikkö. **Esikoululaisen kuljetus-/saattoavustusta** anotaan toimittamalla hakemus esikoulun johtajalle.

Kuljetusjärjestelyt

Koulukuljetuksissa käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä. Julkinen liikenne ajetaan joko isolla bussilla tai pikkubussilla. Kotkan seudun julkisen liikenteen aikataulut löytyvät osoitteesta www.jonnejaminne.fi

Muuna kuljetusmuotona käytetään erikoistapauksissa taksikuljetuksia tai tarvittaessa täydentämään julkisen liikenteen yhteyksiä. Joissakin tilanteissa voidaan käyttää myös tilauslinja-autoja.

Mikäli perusopetuslaissa annetut perusteet koulukuljetusedulle täyttyvät, esiopetusoppilaiden ja erityisen tuen pienryhmän oppilaiden kohdalla käytettävä kuljetusmuoto valitaan edellä mainituista vaihtoehdoista tapauskohtaisesti. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan eri kuljetusmuotoja kuten joukkoliikennettä, tilauslinja-autoa, tai/ja taksia.

Jos oppilas joutuu odottamaan koululla kuljetusta, hänelle on perusopetuslain 32 § 4 mom. mukaisesti järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Julkisella liikenteellä tapahtuva kuljetus

Kaupunki antaa julkista liikennettä käyttävälle, koulukuljetukseen oikeutetuille oppilaille matkustamista varten henkilökohtaisen Waltti -koululaiskortin. Kortti oikeuttaa matkustamaan lukuvuoden aikana koulumatkoja arkipäivisin. Oppilaan velvollisuus on pitää huolta saamastaan kortista ja sen suojakotelosta. Kortin tekninen ikä mahdollistaa saman kortin käytön peruskoulun loppuun saakka. Jos kortti rikkoutuu tai katoaa, on asiasta ilmoitettava välittömästi koululle. Huoltajat ovat velvollisia korvaamaan uuden kortin.

Joukkoliikenteen vuorot pysähtyvät reitin pysäkeillä, poikkeuksena palvelulinjat, jotka voivat pysähtyä myös muuten reitin varrella turvallisessa paikassa. Huoltajien on hyvä ilmoittaa joukkoliikenteen palautekanavien kautta, jos joukkoliikenteen vuorot ovat toistuvasti myöhässä, jotta aikatauluja voidaan tarkistaa.

Taksi- ja palveluautokuljetukset

Kunta ei ole velvollinen järjestämään koulukuljetusta koko koulumatkalle. Omavastuumatkana oppilas velvoitetaan kulkemaan osan koulumatkasta linja-autopysäkille tai taksireitin odotuspaikalle, ellei koulumatkaan päivittäin käytetty aika ylitä tai oppilaan terveydentila muuta vaadi. Taksikuljetuksissa oppilaiden nouto- ja jättopaikat määritellään yhdessä kuljetusta hoitavien autoilijoiden kanssa siten, että ne ovat turvalliset ja tarkoituksenmukaiset.

Koulukuljetukset ajetaan määrättyjä aikatauluja ja reittejä käyttäen. Reitit ovat Kotkan seudun henkilöliikenneyksikön määrittelemiä. Huoltajat eivät voi tehdä muutoksia kuljetusreitteihin. Kuljettaja vastaa reittien ja aikataulujen noudattamisesta kuitenkin sää- ja liikenne-olosuhteet huomioon ottaen.

Jos taksi ei tule hakupaikalle, sitä tulee odottaa 10 minuuttia. Jos kyyti ei tule vielä silloinkaan, otetaan yhteyttä Kotkan seudun henkilöliikenneyksikköön **tekstiviestillä p. 045 73960381**.

Kuljettajat eivät saa jättää esiopetuksen oppilaita ilman valvontaa

- **esikouluun:** Esikoulun henkilöstö vastaa kuljetusoppilaiden vastaanottamisesta ja autolle saattamisesta.

- **esikoululaisen kotiin:** Huoltaja tai muu aikuinen vastaanottaa esikoululaisen. Jos huoltaja ei ole vastaanottamassa lastaan, kuljettaja yrittää tavoittaa häntä/heitä puhelimella. Jos huoltajaa ei tavoiteta, lapsi jatkaa kyydissä reitin loppuun asti. Mikäli huoltajaa ei tavoiteta lainkaan, lapsi viedään Sahakosken perhetukikeskukseen, Sahakoskentie 31, 49630 Vehkajoki, puh. 0400 180 115 odottamaan asian selvittämistä.

Perusopetuksen erityisen tuen pienryhmän oppilaiden **huoltajille suositellaan vahvasti samaa käytäntöä kuin esikoululaisten huoltajille, että oppilasta olisi vastassa kotona huoltaja tai joku muu aikuinen.** Toimintatapa jää huoltajien harkittavaksi. Koulussa koulunkäynnin ohjaaja on vastassa erityisen tuen pienryhmän oppilaita ja koulun päätyttyä saattaa heidät autoon.

Huoltajien ja koulun tulee ilmoittaa Kotkan seudun henkilöliikenneyksikköön, jos taksikuljetukset ovat toistuvasti myöhässä, jotta aikataulut ja reitit saadaan tarkistettua (koulukuljetukset @kotka.fi).

Aikataulu sitoo oppilaita, heidän huoltajiaan ja kuljetuksen tilaajaa. Koulutaksin ei tarvitse odottaa oppilasta. Huoltajat vastaavat, että oppilaat pääsevät kotoa autoon ja autosta kotiin turvallisesti ja ajoissa. Kuljetuksesta myöhästyneille ei järjestetä toista kuljetusta, vaan huoltajien vastuulla on järjestää myöhästyneen oppilaan kuljetus.

Huoltajien velvollisuus on ilmoittaa mahdollisimman ajoissa Kotkan seudun henkilöliikenneyksikköön tekstiviestillä numeroon 045 73960381, jos oppilas ei tarvitse koulukyytiä esim. sairauden tai muun syyn takia. Perumatta jätetyn tai aiheettoman kuljetuksen kustannukset voidaan periä huoltajalta.

Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö ilmoittaa kuljetusten aikataulut huoltajille ennen lukuvuoden alkua tekstiviestillä kuljetusjärjestelmästä numerosta 045 73960381, joka on taksikuljetuksiin liittyen huoltajien ja henkilökuljetusyksikön ensisijainen tiedotuskanava sähköpostien ohella. Koulukuljetusasioiden yhteinen sähköpostiosoite on koulukuljetukset@kotka.fi.

3. LIIKENNETURVALLISUUS, VAHINKO- JA HÄIRIÖTILANTEET

Koulumatkan turvallisuus on jokaisen lapsen perusoikeus. Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti koulumatkalla ja muualla liikenteessä.

Huoltajien tulee huolehtia siitä, että lapselle opetetaan hyvin koulumatkareitti, aikataulujen käyttö ja liikenteessä turvallisesti liikkuminen. Heijastimen käyttö on tärkeää pimeään vuodenaikaan, samoin kuin pyöräilykypärän käyttö aina pyöräillessä.

Oppilas on esikoulun ja koulun vastuulla linja-autosta tai taksista poistumisen jälkeen ja sieltä lähtiessä noustessaan linja-autoon tai taksiin. Liikennöitsijä on vastuussa oppilaista koululla autoon noususta kotipysäkillä ja kotipysäkiltä koulun pysäkillä jättämiseen.

Haminan kaupunki on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista koulu-aikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut sekä tapaturman johdosta aiheutuvat oppilaan kuljetuskustannukset.

Vapaa-ajalla tapahtuvan tapaturman johdosta järjestettävästä maksuttomasta koulukuljetuksesta päätetään tapauskohtaisesti lääkärinlausunnon perusteella.

Ajokelin ollessa erityisen huono, ajoneuvon rikkoutuessa tms. voi käydä niin, että linja-auto tai taksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. **Bussivuorojen osalta poikkeustilanteissa lisää informaatiota saa osoitteesta www.jonnejaminne.fi /liikennepoikkeukset sekä Kotkan seudun reittioppaasta kotka.digitransit.fi. Taksikuljetusten osalta poikkeustilanteista tiedotetaan huoltajia tekstiviestillä numerosta 04573960381.**

Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kaupunki ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja. Linja-auton tai taksin kuljettaja saa puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla. Kuljettaja ilmoittaa vakavista häiriköinneistä ja

sääntöjen rikkomisista koululle tai Kotkan seudun henkilöliikenneyksikköön. Opetuksen järjestäjä päättää häiriköinnistä aiheutuneen mahdollisesta rangaistuksesta. Koulukuljetusoppaan lopussa on yhteystiedot, joihin koulukuljetuksiin liittyvän palautteen voi osoittaa.

Turvallisuusohjeet ja -määräykset

Suurin sallittu nopeus kuljetuksen aikana on 100km/h. Tien ylitys auton takaa on vaarallista. Kuljettaja opastaa lapsia, kuinka poistutaan autosta ja ylitetään tie turvallisesti.

Reiteillä pysähtymispaikat on valittava ensisijaisesti liikenneturvallisuutta silmällä pitäen. Se on välttämätöntä myös kuljettajan vastuun kannalta.

Oppilaan jättöpaikka on mahdollisuuksien mukaan valittava siten, että lapsi ei joudu ylittämään tietä. Jos oppilas kaikesta huolimatta joutuu kuljetuksen päätteeksi ylittämään tien, on kuljettajan hyvä opastaa häntä tekemään se vasta auton poistuttua paikalta. Kuljettaja voi tilanteen mukaan avata auton oven vasta sitten, kun ohikulkevaa liikennettä ei ole.

Koulukuljetuksissa käytettävä taksi on merkittävä näkyvästi joko valaistulla koulukyytikuvulla tai koulukyytikilvin. Auto merkitään kuljetuksen alkaessa ja kupu tai kilvet on poistettava välittömästi kuljetuksen päätyttyä.

Autossa on oltava luettelo kaikista kuljetettavista oppilaista. Jokaiselle matkustajalle on koulukuljetuksessa (taksit ja tilausbussit) oltava oma turvavyö. Kuljettajat tarkistavat ja vastaavat siitä, että jokaisella lapsella on turvavyö kiinni liikkeelle lähdettäessä.

Jos autossa on turvavyö matkustajan paikalla, isoin lapsi sijoitetaan sille paikalle ja istuin vedetään mahdollisimman kauas. Lain mukaan alle 135 cm pituisten lasten on matkustettava autossa painonsa mukaisessa hyväksytyssä turvalaitteessa.

Muista henkilöautoista poiketen taksin takaistuimella (mutta ei etuistuimella) saa kuljettaa yli 3 – vuotiaita lapsia näiden koosta riippumatta ilman turvalaitetta auton omin turvavöin kiinnitettynä.

Kuormauksen suunnittelussa kannattaa huomioida turvavöiden helppo kiinnitettävyyden, sillä kuljettaja on viime kädessä vastuussa alle 15-vuotiaiden lasten turvavyön käytöstä.

Myös kuljettajan on käytettävä turvavyötä oppilaskuljetusten aikana.

4. YHTEYSTIEDOT

- Perusopetuksen perusopetuslain mukaisesta kuljetusedusta päättää kehityspäällikkö
<https://www.hamina.fi/asukkaalle/kasvatus-koulutus/koulutuspalvelut/>
- Lyhytaikaisista ja akuuteista koulukuljetuksista päättää kunkin koulun rehtori/koulunjohtaja

- Esiopetuksen perusopetuslain mukaisesta kuljetusedusta päättää yksikön johtaja
<https://www.hamina.fi/asukkaalle/kasvatus-koulutus/esiopetus/>
- Kuljetusjärjestelyistä vastaa
Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö:
julkinen liikenne, www.jonnejaminne.fi tai joukkoliikenne@kotka.fi
taksikuljetukset, koulukuljetukset@kotka.fi

5. LIITTEET

Haminan kaupungin

KOULUKULJETUSTEN PELISÄÄNNÖT

Koulukuljetus on yhteistyötä. Onnistunut kuljetus on monen tekijän summa. Kuljetuksen onnistumiseen vaikuttavat muun muassa kuljetuksen tilaaja, autoilija, liikennöitsijä, oppilaiden huoltajat ja kuljetettava oppilas.

Pyrimme kaikki osaltamme vaikuttamaan siihen, että koulukuljetus onnistuu kaikille osapuolille turvallisesti ja viihtyisästi.

Huoltajat, koulu ja kuljetettava oppilas

Huoltajat ja koulu ohjeistavat lapsia kuinka kuljetustilanteessa käyttäytyään. Autossa istutaan rauhallisesti, antaen kuskille ajorauhan, jotta hän pysyy keskittymään ajamiseen. Lapsille on hyvä kertoa, että ajorauha on välttämätöntä matkanteon turvallisuuden, sujuvuuden ja viihtyisyyden vuoksi. On hyvä muistuttaa myös kohteliaista käytöstavoista. Toisten huomioon ottaminen helpottaa kaikkien matkantekoa.

Koulukuljetuksissa kulkee samassa autossa useita oppilaita. Autoilla on ennalta sovitut reitit ja siksi on erittäin tärkeää pitää kiinni sovituista aikatauluista. Oppilaan tulee odottaa pihalla tai sisällä valmiiksi puettuna auton tuloa. Koulussa huolehditaan, että oppilas siirtyy välittömästi koulun päätyttyä odottamaan kuljetusta. Jos auto tulee hakemaan ennen ilmoitettua ajankohtaa, oppilas menee kyytiin heti kun auto saapuu ja oppilas on valmiina lähtemään.

Koulukuljetuksessa olevalla esikoulun oppilaalla tulee olla aina aikuinen henkilö saattamassa autoon ja vastaanottamassa lasta autosta. Vastuu saattajasta ja vastaanottajasta on huoltajalla.

Jos auto ei saavu ajoissa, sitä odotetaan 10 minuuttia, jonka jälkeen otetaan yhteyttä Kotkan seudun henkilöliikenneyksikköön tekstiviestillä p. 045 73960381

Jos oppilas ei ehdi häntä noutavaan autoon, vanhemmilla on ensisijainen velvollisuus huolehtia lapsi kouluun. Auto ei voi palata takaisin hakemaan myöhästynyttä oppilasta, koska seuraavaksi haettava oppilas odottaa jo autoa. Jos yksikin oppilas myöhästyy hakuajasta, auto ei ehdi koululle ajoissa ja kaikki oppilaat myöhästyvät koulusta.

Huoltajien ja koulun tulee ilmoittaa oppilaan poissaoloista tai aikataulun muutoksista hyvissä ajoin ennen kuljetuksen ajankohtaa turhan odotuksen ja ajon välttämiseksi. Taksilla kuljetettavien oppilaiden tilapäinen poissaolo ja pidempi poissaolo ilmoitetaan Kotkan seudun henkilöliikenneyksikköön.

Huoltajat vastaavat siitä, että lukukauden alkaessa ja sen aikana koulu ja Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö tietävät oppilaiden mahdollisista erityistarpeista. Kotkan seudun henkilöliikenneyksikkö tiedottaa autojen kuljettajia oppilaan terveyteen, hoivaan ja käyttäytymiseen liittyvistä tarpeista kuljetuksen turvallisen ja sujuvan toteuttamisen vaatimassa laajuudessa.

Oppilaan velvollisuudet koulukuljetuksissa

- *Olen riittävän aikaisin odottamassa autoa sovitussa turvallisessa paikassa, esim. tien reunassa tai pysäkillä.*
- *Menen ja poistun autosta rauhallisesti.*
- *Tervehdin kuljettajaa ja matkustajia noustessani autoon.*
- *Menen autossa (taksissa) kuljettajan osoittamalle paikalle.*
- *Kytken aina turvavyön kiinni, enkä irrota sitä ajon aikana.*
- *En jätä reppuani turvavyötä käyttäessäni selkään, vaan pidän sen jaloissa, sylissä tai tavaratilassa.*
- *En riehu ja melua koulubussissa tai taksissa, annan kuljettajalle mahdollisuuden keskittyä ajamiseen.*
- *Tarkistan etten unohda reppuja, vaatteita ym. autoon.*
- *En lähde autosta poistuessani ylittämään tietä kouluauton edestä tai takaa, vaan odotan, että kouluauto on lähtenyt.*
- *Käytän pimeään aikaan heijastinta.*
- *Ilmoitan kuljettajalle, jos voin pahoin esim. kuumuuden, ahtauden, heikon ilmaston tai muuten matkan rasittavuuden takia.*
- *Pyydän kuljettajaa puuttumaan kiusaamiseen tai häiriköintiin, jos kuljettaja ei sitä itse huomaa.*
- *Jos koulukuljetuksessa tai sitä odottaessa sattuu jotakin, joka jää mieleen, niin kerron siitä aina huoltajille tai opettajalle.*

Koulukuljetuksista on voimassa lisäksi yleinen Opetushallituksen julkaisema Koulukuljetusopas, jossa annetaan tietoja ja ohjeita, joita opetuksen järjestäjät ja koulut sekä liikennöitsijät ja koululaisajoneuvonkuljettajat tarvitsevat koulukuljetusten suunnittelussa ja toteuttamisessa. Opas on hyödyllinen myös oppilaiden huoltajille.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Koulukuljetusopas_0.pdf